

Lycaena dispar @Csaba Vizauer

România, Bioregiunile Continentală și Panonică

Ghid de teren pentru determinarea fluturilor

Schema Europeană de Monitorizare a Fluturilor țintește să colecteze date pentru a promova monitorizarea și popularizarea acestui grup de insecte. Rețeaua eBMS se bazează pe mii de voluntari care colectează sistematic date din teren, utilizând metode standardizate.

Acest ghid de teren are ca scop facilitarea determinării a **131 de specii comune de fluturi din bioregiunile continentală și panonică ale României**. De asemenea, reprezintă un instrument util pentru cei implicați în monitorizarea fluturilor prin intermediul metodelor standardizate de către eBMS pentru toată Europa.

*Acest ghid poate fi găsit și descărcat de pe site-ul eBMS:
www.butterfly-monitoring.net/ro/ghiduri-de-teren*

Numărând fluturii, ajutăm la protejarea lor!

Fluturii din România

Bioregiunile continentală și panonică din România acoperă majoritatea teritoriului țării. În aceste zone întâlnim o diversitate foarte mare de specii de fluturi de zi. Ele sunt specii ușor de recunoscut și sunt prezente în special în habitatele deschise, cum ar fi pajiștile, cursurile apelor, marginile de pădure, lămușurile și câmpurile agricole etc.

De ce să monitorizăm fluturii?

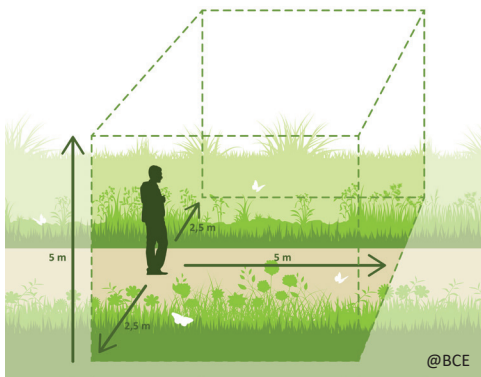
Monitorizarea abundenței populațiilor de fluturi este o metodă importantă de măsurare a schimbărilor din mediul înconjurător. Furnizează date periodice și standardizate, ce pot fi utilizate pentru a evalua starea de conservare a fluturilor și pentru a crea indicatori care pot contribui la elaborarea politicilor europene de mediu și agricole. Colectarea datelor din monitorizarea fluturilor este un mod interesant și relaxant de a petrece o parte din timpul liber, concomitent ajutând la înțelegerea statutului de conservare a fluturilor din România.

Cum numărăm fluturii?

Fluturii pot fi numărați oriunde: într-o pajiște, într-un parc, într-o grădină, de-a lungul drumurilor, sau în așa numite zone umede, atât în mediul rural, cât și în cel urban. Oriunde ar fi, orice numărare este importantă. Prin intermediul Schemei Europene de Monitorizare, datele sunt cel mai adesea colectate parcurgând un **transect**.

Acesta reprezintă o rută fixă, unde fluturii sunt numărați în mod regulat, în mod ideal o dată pe săptămână sau o dată la fiecare două săptămâni. Cel mai convenabil este să îți stabilești transectul aproape de casă sau de locul de muncă, pentru a-l putea parcurge cât mai des.

O altă opțiune este înregistrarea fluturilor cu metoda **"15-min count"**, adică numărarea fluturilor timp de 15 minute într-o anumită zonă. Poate fi în timpul unei plimbări, într-o grădină, sau dintr-un punct fix.

Regulile de bază pentru numărarea fluturilor:

- Numără toți indivizii fiecărei specii pe care îi întâlnești într-un cub imaginar: 2,5 m în fiecare laterală a ta și 5 m în față și deasupra ta.
- Parcurge transectul/zona într-un ritm lent și constant.
- Fă observațiile când vremea este prielnică (soare și cald, fără ploaie și fără vânt puternic).
- Încarcă datele tale în baza de date eBMS sau trimite-le coordonatorului BMS.

Scara Beaufort - viteza vântului

0 Calm	Fumul se ridică vertical
1 Adiere ușoară	Direcția vântului este indicată de fum și girueta nu se mișcă
2 Briză ușoară	Vântul se simte pe față; frunzele foșnesc; girueta se mișcă de la vânt
3 Adiere blândă	Frunzele și ramurile mici sunt în mișcare constantă
4 Briză moderată	Se ridică praful și se mișcă ramuri medii
5 Briză puternică	Arborii de dimensiuni mici se mișcă.

Unde trimitem datele? Poți folosi aplicația mobilă eBMS, [ButterflyCount](https://butterflycount.org/), pentru a înregistra date prin metoda "15-min Count" sau prin metoda transectului. Aplicația se poate instala pe dispozitivele cu [Android](#) sau [iOS](#) și îți permite să numeri fluturi de oriunde din Europa. Activează GPS-ul, iar aplicația îți va desena ruta în timp ce o parcurgi. Pentru a număra fluturii cu ajutorul aplicației, trebuie mai întâi să creezi un cont (sau site web), apoi să te conectezi la aplicație cu acel cont.

Pentru a începe numărătoarea, contactează coordonatorul BMS. Mai multe informații pe site-ul eBMS:

www.butterfly-monitoring.net/ro/romania-bms

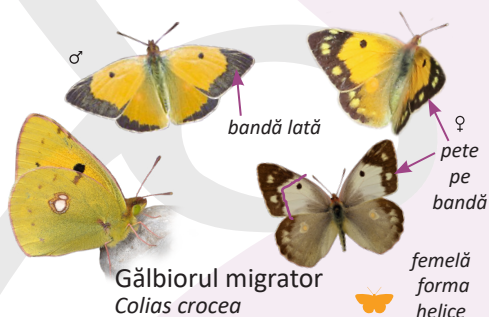

Butterfly
Count
App

Cum folosim ghidul?

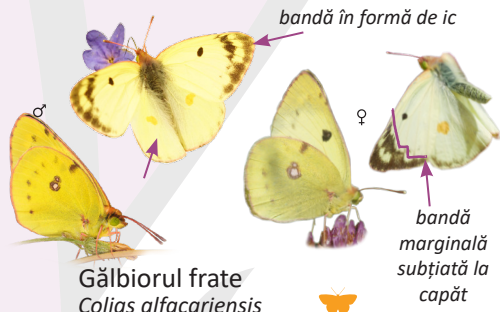
Acest ghid de determinare prezintă **131 de specii de fluturi** ușor de recunoscut și larg răspândite, din regiunile continentală și panonică ale României, unele dintre ele fiind întâlnite chiar și în grădini sau zone urbane. Speciile sunt organizate sistematic, după familie, împreună cu alte specii similare, facilitând astfel identificarea lor.

La speciilor este prezentată atât partea, cât și cea ventrală a aripilor, iar la speciile cu dimorfism sexual pronunțat, sunt prezentate ambele sexe (mascul și femelă). În bara de sub fiecare specie este prezentată perioada de zbor (cu mov), iar simbolul sub formă de fluture reprezintă dimensiunea aproximativă a acesteia. Adesea, determinarea fluturilor se face cel mai bine cu ajutorul fotografiilor. Verifică caracteristicile cheie, evidențiate în acest ghid cu ajutorul săgeților și cercurilor, care te pot ajuta în determinarea speciilor. Verifică legenda de pe coperta din spatele ghidului pentru mai multe informații.

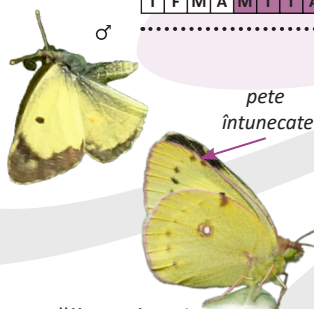
Gălbiorul migrator
Colias crocea

I F M A M I I A S O N D

Gălbiorul frate
Colias alfacariensis

I F M A M I I A S O N D

Gălbiorul estic
Colias erate

I F M A M I I A S O N D

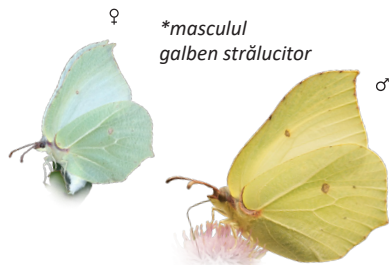
Gălbiorul comun
Colias hyale

I F M A M I I A S O N D

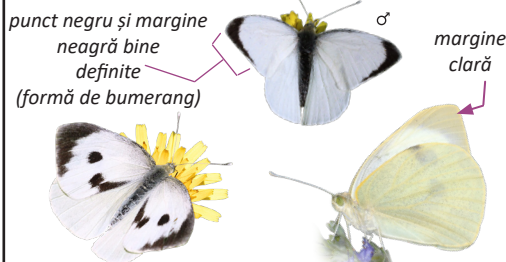
Gălbiorul roșcat
Colias myrmidone

I F M A M I I A S O N D

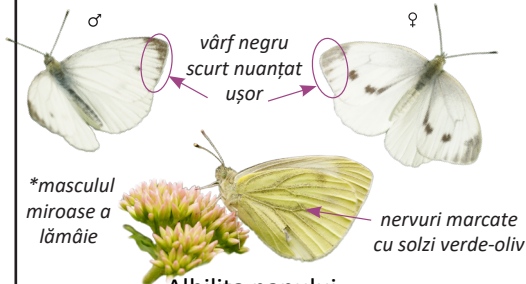
Lămâița
Gonepteryx rhamni

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

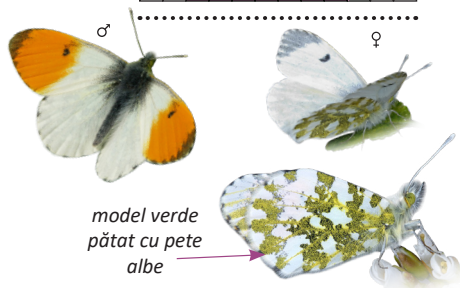
Albilița verzei
Pieris brassicae

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Albilița napolui
Pieris napi

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

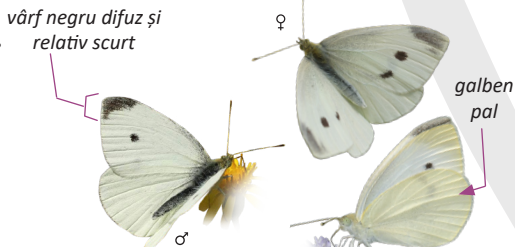
Aurora de primăvară
Anthocharis cardamines

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

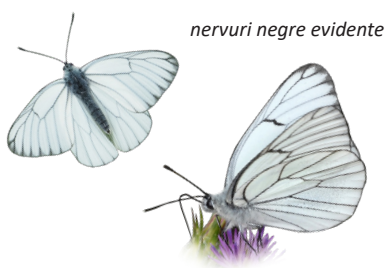
Albilița fragilă
Leptidea sinapis/juvernica

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Albilița rapiței
Pieris rapae

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Nălbaru
Aporia crataegi

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Marmoratul verde
Pontia edusa

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Codița albastră de stejar
Favonius quercus

I F M A M I I A S O N D

Codița verde
Callophrys rubi

I F M A M I I A S O N D

maro închis

zboară spre vârful arborilor; pontelor este mai eficientă

Codița de livadă
Thecla betulae

I F M A M I I A S O N D

culoare tipică scorțișoarei

Codița de prun
Satyrium pruni

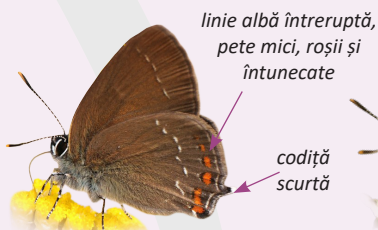
I F M A M I I A S O N D

linie albă în formă de litera W

Codița ulmului
Satyrium w-album

I F M A M I I A S O N D

Codița brună de stejar
Satyrium ilicis

I F M A M I I A S O N D

codiță scurtă

Codița porumbarului
Satyrium acaciae

I F M A M I I A S O N D

punct albastru-argintiu

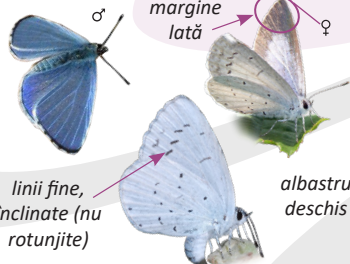
codiță scurtă și pată mare albastru-argintie

Codița de spini
Satyrium spini

I F M A M I I A S O N D

linie albă groasă

Albăștrelel de crușin
Celastrina argiolus

I F M A M I I A S O N D

marginie lată

albastru deschis

Albăștrelel mic al cimbrisorului
Pseudophilotes vicrama

I F M A M I I A S O N D

bandă portocalie și pe aripa anterioară

franjuri dungate bine definite

rând continuu de lunule portocalii

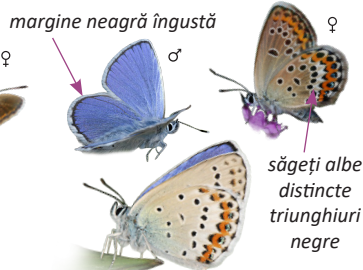
Albăștrelel de iarbă grasă
Scolitantides orion

I F M A M I I A S O N D

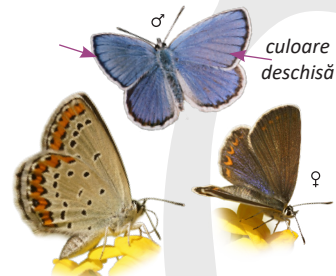
Albăștrețul Argus
Plebejus argus

I F M A M I I A S O N D

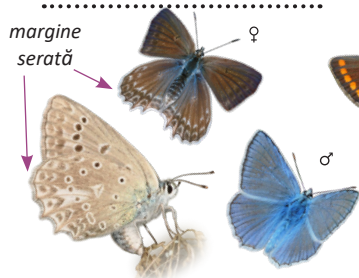
Albăștrețul Idas
Plebejus idas

I F M A M I I A S O N D

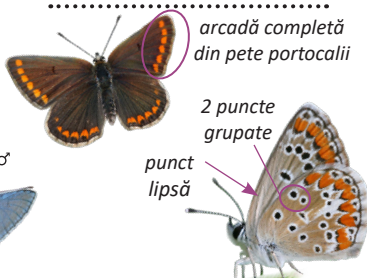
Albăștrețul de coroaniște
Plebejus argyrognomon

I F M A M I I A S O N D

Albăștrețul dințat
Polyommatus daphnis

I F M A M I I A S O N D

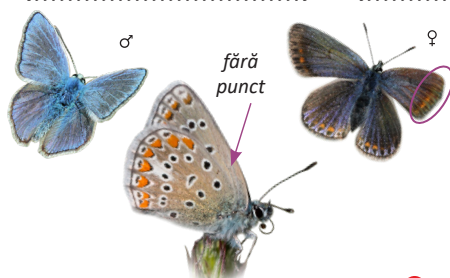
Albăștrețul osului iepurei
Aricia agestis

I F M A M I I A S O N D

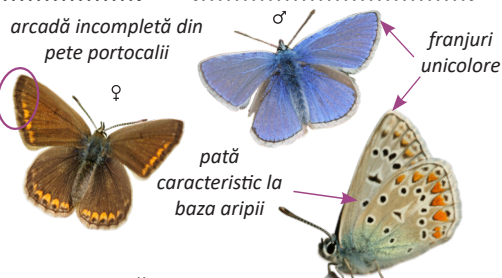
Albăștrețul brun
Eumedonia eumedon

I F M A M I I A S O N D

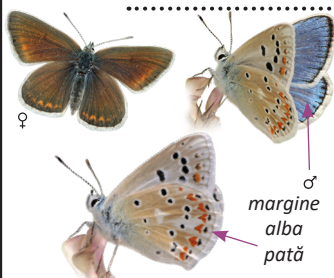
Albăștrețul comun nepunctat
Polyommatus thersites

I F M A M I I A S O N D

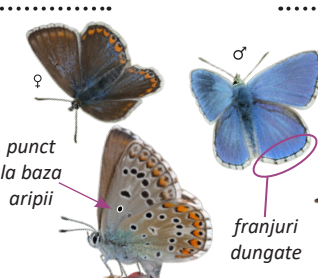
Albăștrețul comun
Polyommatus icarus

I F M A M I I A S O N D

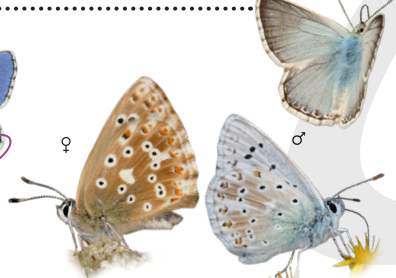
Albăștrețul cu dungă albă
Polyommatus dorylas

I F M A M I I A S O N D

Albăștrețul azuriu
Lysandra bellargus

I F M A M I I A S O N D

Albăștrețul argintiu
Lysandra coridon

I F M A M I I A S O N D

Albăștrețul pitic al sparcetei
Cupido osiris

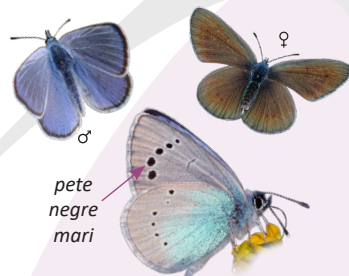
I F M A M J J A S O N D

marculii au o zonă albastră la baza aripilor

Albăștrețul pitic
Cupido minimus

I F M A M J J A S O N D

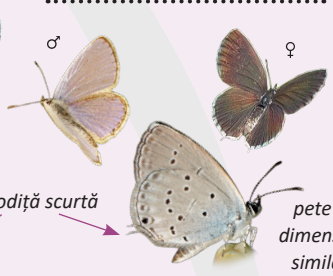
Albăștrețul lui Alexe
Glaucopteryx alexis

I F M A M J J A S O N D

Albăștrețul cu codiță mică
Cupido argiades

I F M A M J J A S O N D

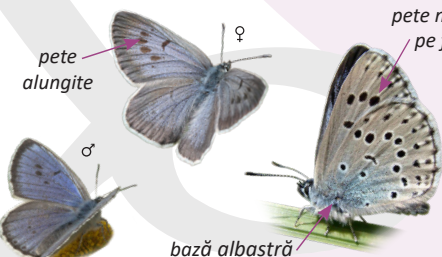
Albăștrețul cenușiu
Cupido alcetas

I F M A M J J A S O N D

Albăștrețul trifoiului roșu
Cyaniris semiargus

I F M A M J J A S O N D

Albăștrețul mare al cimbrisorului
Phengaris arion

I F M A M J J A S O N D

pete mari și negre pe fundal gri

Albăștrețul argintiu al furnicilor
Phengaris teleius

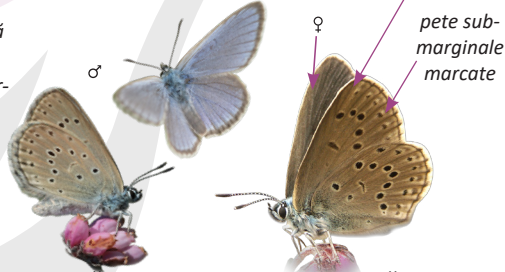
I F M A M J J A S O N D

fațaventrală maro

Albăștrețul ciocolatiu al furnicilor
Phengaris nausithous

I F M A M J J A S O N D

Albăștrețul comun de gențiană
Phengaris alcon

I F M A M J J A S O N D

Fluturile focului cu codiță
Lycaena thersamon

I F M A M I I A S O N D

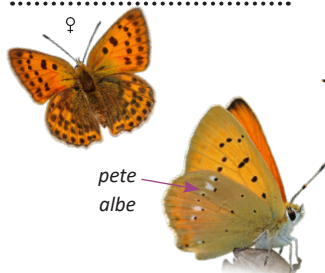
Fluturile de foc al măcrișului
Lycaena dispar

I F M A M I I A S O N D

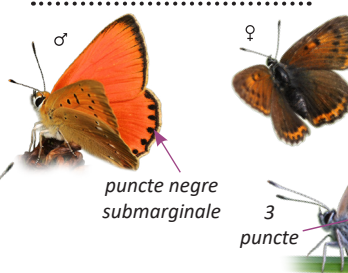
Fluturașul roșu al măcrișului
Lycaena phlaeas

I F M A M I I A S O N D

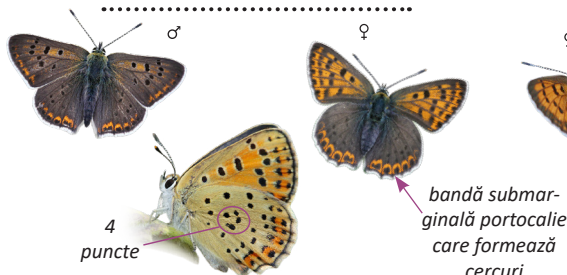
Fluturile roșu al măcrișului
Lycaena virgaurea

I F M A M I I A S O N D

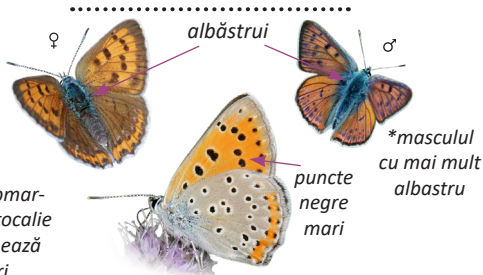
Fluturile mare al focului
Lycaena hippothoe

I F M A M I I A S O N D

Fluturile cenușiu al măcrișului
Lycaena tityrus

I F M A M I I A S O N D

Fluturile violet
Lycaena alciphron

I F M A M I I A S O N D

Amiral
Vanessa atalanta

I F M A M I I A S O N D

Fluturile de scaieți
Vanessa cardui

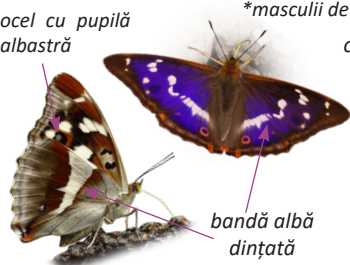
I F M A M I I A S O N D

Ochi de păun de zi
Aglais io

I F M A M I I A S O N D

ocel cu pupilă
albastră

Irizantul mare
Apatura iris

I F M A M I I A S O N D

bandă albă
dintată

*masculii de *Apatura irizanti*

ocel fără
pupilă

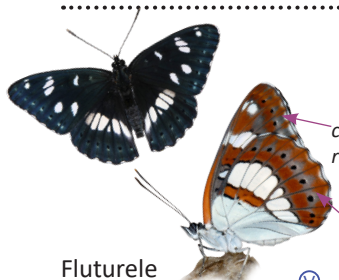
Irizantul mic
Apatura ilia

I F M A M I I A S O N D

Fustița albă
Nymphalis antiopa

I F M A M I I A S O N D

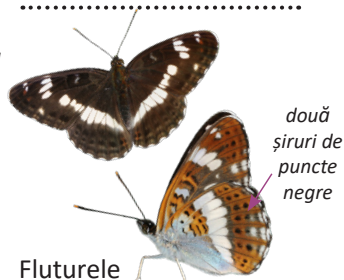
Fluturile
albastru al caprifoiului
Limenitis reducta

I F M A M I I A S O N D

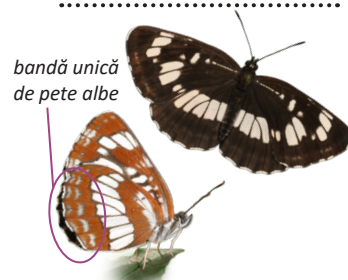
Fluturile mare al plopului
Limenitis populi

I F M A M I I A S O N D

Fluturile
nobil al caprifoiului
Limenitis camilla

I F M A M I I A S O N D

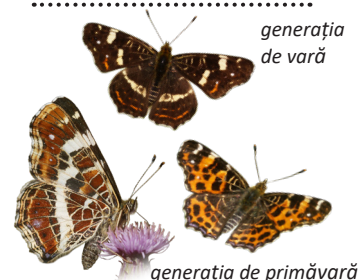
Fluturile dungat al cununiței
Neptis rivularis

I F M A M I I A S O N D

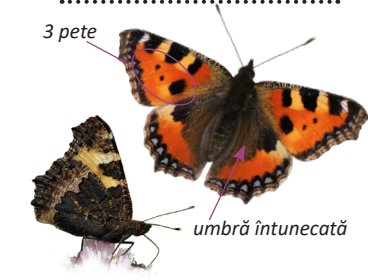
Fluturile zebra
Neptis sappho

I F M A M I I A S O N D

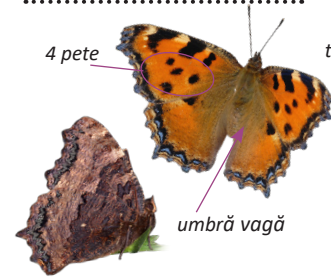
Doi frați
Araschnia levana

I F M A M I I A S O N D

Vulpea mică
Aglais urticae

I F M A M I I A S O N D

Vulpea mare
Nymphalis polychloros

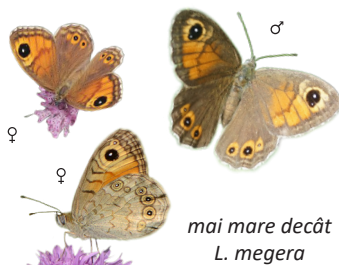
I F M A M I I A S O N D

Vulpea rară
Nymphalis xanthomelas

I F M A M I I A S O N D

Ocelatul brun

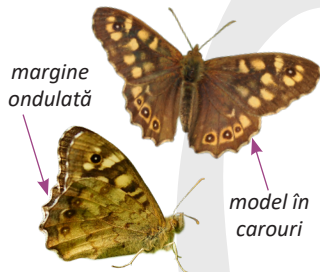
Lasiommata maera

I F M A M I I A S O N D

Vulpea de stâncă

Lasiommata megera

I F M A M I I A S O N D

Umbră și lumină

Pararge aegeria

I F M A M I I A S O N D

Păiușul mic

Coenonympha pamphilus

I F M A M I I A S O N D

Păiușul brun-roșcat

Coenonympha glycerion

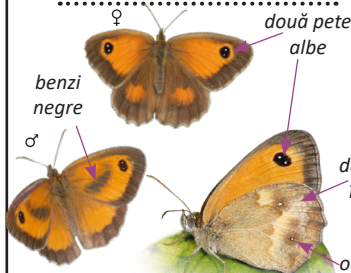
I F M A M I I A S O N D

Păiușul cu dungă albă

Coenonympha arcania

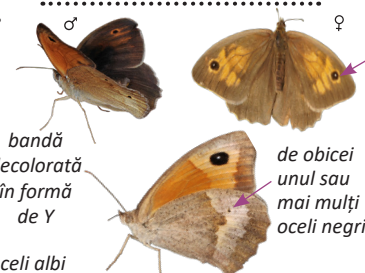
I F M A M I I A S O N D

Ochiul boului roșcat

Pyronia tithonus

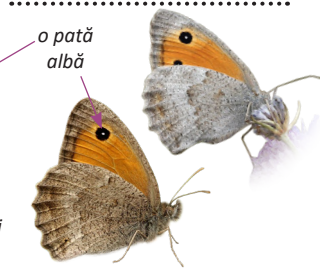
I F M A M I I A S O N D

Ochiul boului

Maniola jurtina

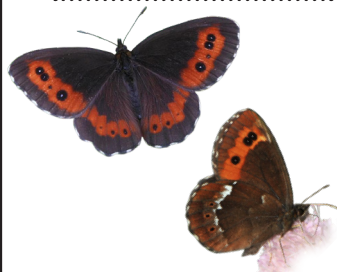
I F M A M I I A S O N D

Ochiul vacii

Hyponephele lycaon

I F M A M I I A S O N D

Negriciosul alb-dințat

Erebia ligea

I F M A M I I A S O N D

Negriciosul de molidiș

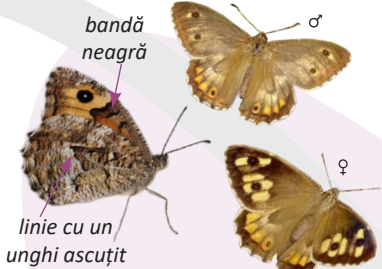
Erebia euryale

I F M A M I I A S O N D

Negriciosul tri-ocelat

I F M A M I I A S O N D

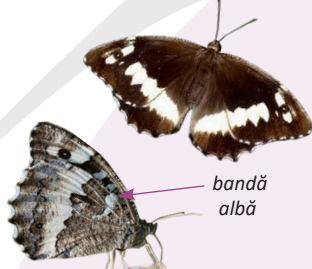

Vrăjitorul ruginiu
Hipparchia semele

I F M A M J J A S O N D

Vrăjitoarea pădurii
Hipparchia fagi

I F M A M J J A S O N D

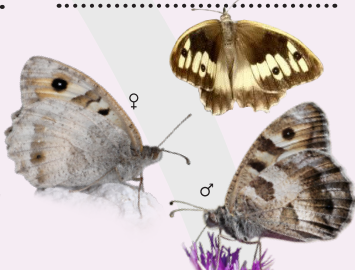
Vrăjitorul alb
Brintesia circe

I F M A M J J A S O N D

Vrăjitoarea roșie
Arethusa arethusa

I F M A M J J A S O N D

Vrăjitorul din stepă
Chazara briseis

I F M A M J J A S O N D

Tabla de șah
Melanargia galathea

I F M A M J J A S O N D

Pupila albă
Satyrus ferula

I F M A M J J A S O N D

Ochi albaștri
Minois dryas

I F M A M J J A S O N D

Inelatul auriu
Lopinga achine

I F M A M J J A S O N D

Negriciosul de primăvară
Erebia medusa

I F M A M J J A S O N D

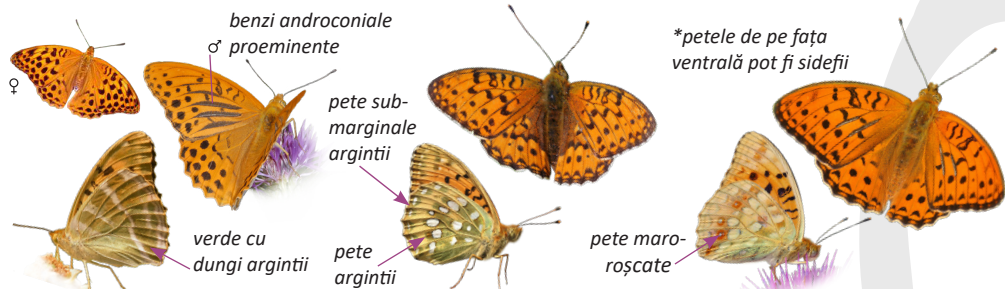
Negriciosul negru
Erebia melas

I F M A M J J A S O N D

Hornarul
Aphantopus hyperantus

I F M A M J J A S O N D

Mantia împăratului
Argynnis paphia

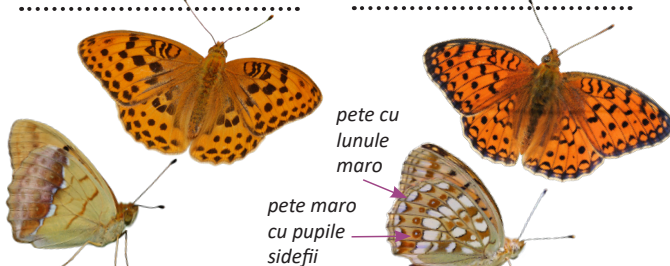
I F M A M I I A S O N D

Fluturile mare cu sidef
Speyeria aglaja

I F M A M I I A S O N D

Fluturile roșcat cu sidef
Fabriciana adippe

I F M A M I I A S O N D

Sideful lui Pallas

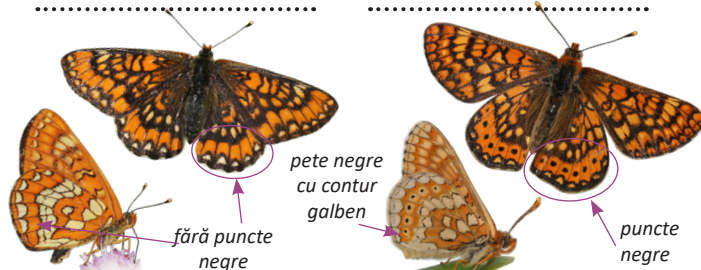
I F M A M I I A S O N D

Fluturile mijlociu cu sidef
Argynnis niobe

I F M A M I I A S O N D

Roba cardinalului
Argynnis pandora

I F M A M I I A S O N D

Marmoratul frasinului
Euphydryas maturna

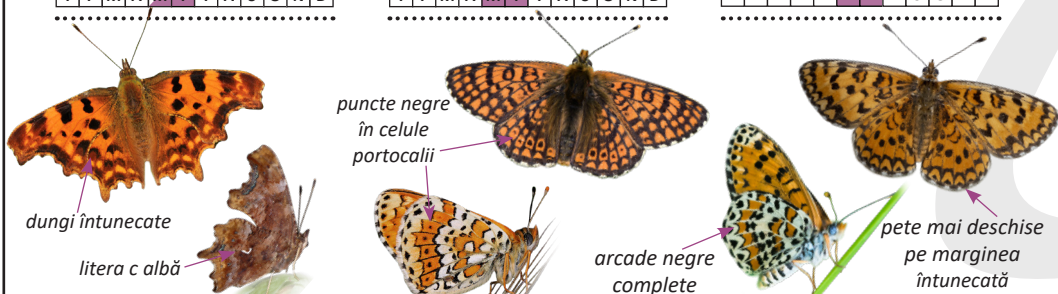
I F M A M I I A S O N D

Marmoratul Aurinia
Euphydryas aurinia

I F M A M I I A S O N D

Marmoratul Aurelia
Melitaea aurelia

I F M A M I I A S O N D

Fluturile cu litera C
Polygonia c-album

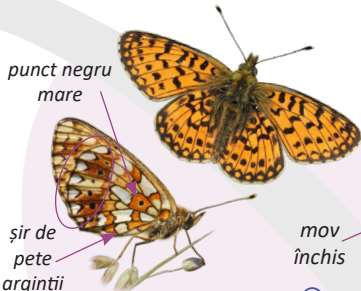
I F M A M I I A S O N D

Marmoratul punctat
Melitaea cinxia

I F M A M I I A S O N D

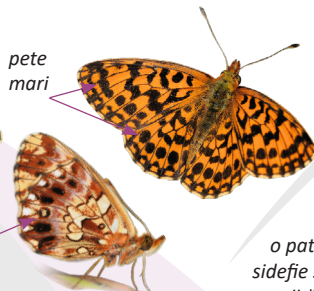
Marmoratul lumânăricii
Melitaea trivia

I F M A M I I A S O N D

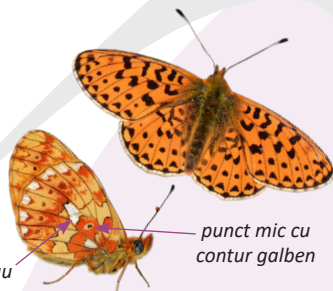
Sidefiul mic
Boloria selene

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Sidefiul pajiștilor
Boloria dia

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

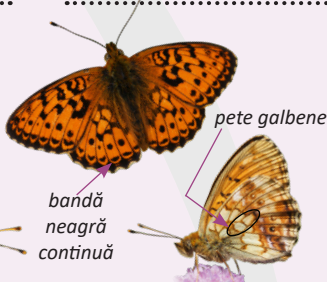
Sidefiul de primăvară
Boloria euphrosyne

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

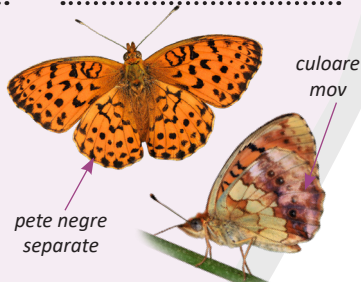
Sidefiul dublu pătat
Brenthis hecate

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Fluturile de aglică
Brenthis ino

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Fluturile de mur
Brenthis daphne

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Marmoratul estic
Melitaea britomartis

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

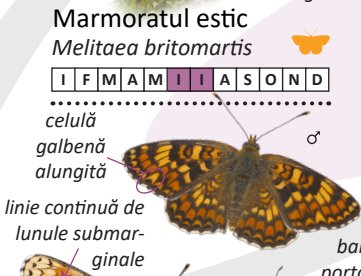
Marmoratul întunecat
Melitaea diamina

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

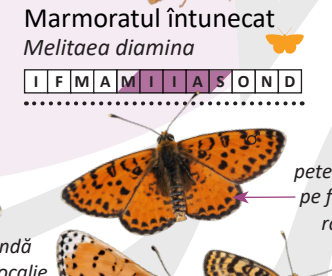
Fluturile mic cu sidef
Issoria lathonia

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

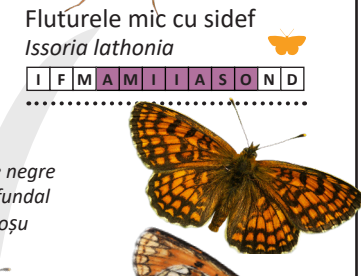
Marmoratul mare
Melitaea phoebe

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

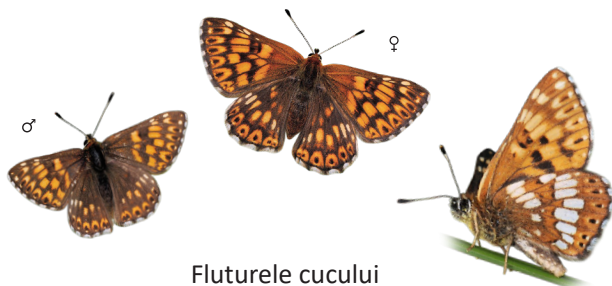
Marmoratul roșu
Melitaea didyma

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Marmoratul comun
Melitaea athalia

I	F	M	A	M	I	I	A	S	O	N	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

** singura specie europeană din familia Riodinidae

Fluturile cucului
Hamearis lucina

I F M A M I I A S O N D

Apollo roșu
Parnassius apollo

I F M A M I I A S O N D

Apollo negru

I F M A M I I A S O N D

pată centrală ovală și neagră

Fluturile mărului lupului
Zerynthia polyxena

I F M A M I I A S O N D

Coada rândunicii
Papilio machaon

I F M A M I I A S O N D

Fluturile sabie
Iphiclydes podalirius

I F M A M I I A S O N D

pete
mici
albe

vârful antenelor îndoit

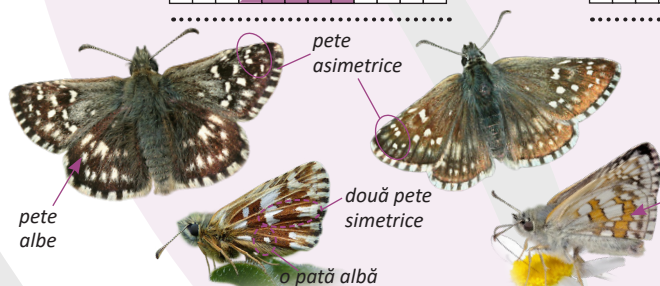
colorit ocru

Căposul negru
Erynnis tages

I F M A M I I A S O N D

Căposul malvei
Carcharodus alceae

I F M A M I I A S O N D

pete
albe

pete
asimetrice

două pete
simetrice

o pată albă

două șiruri
portocalii

Căposul comun
Pyrgus malvae

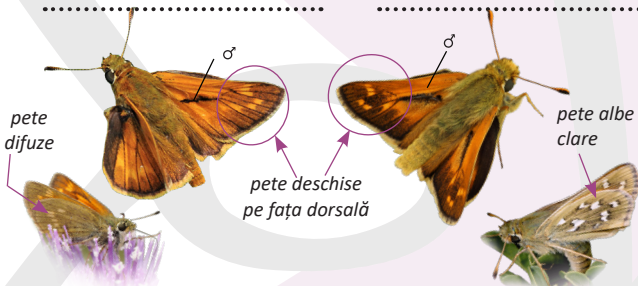
I F M A M I I A S O N D

Căposul cu pete portocalii
Pyrgus sidae

I F M A M I I A S O N D

Căposul săltăreț
Heteropterus morpheus

I F M A M I I A S O N D

pete
difuze

pete deschise
pe fața dorsală

pete albe
clare

Căposul silvan
Ochlodes sylvanus

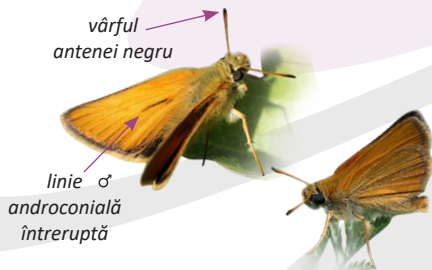
I F M A M I I A S O N D

Căposul argintiu
Hesperia comma

I F M A M I I A S O N D

Căposul cu pete galbene
Carterocephalus palaemon

I F M A M I I A S O N D

vârful
antenei negru

linie ♂
androconială
întreruptă

vârful antenei
portocaliu

linie androconială
clară

Căposul brun cu măciulia neagră
Thymelicus lineola

I F M A M I I A S O N D

Căposul brun cu măciulia brună
Thymelicus sylvestris

I F M A M I I A S O N D

Butterfly Conservation Europe (BCE) împreună cu **UK Centre for Ecology and Hydrology (UKCEH)** au înființat Schema Europeană de Monitorizare a Fluturilor (eBMS) pentru a centraliza date provenite din diverse inițiative de monitorizare din Europa. Toate statele membre furnizează anual informații și le încarcă în baza de date eBMS, pentru a fi analizate în scopul de a analiza trenduri populaționale ale speciilor și de a genera indicatorul european al fluturilor de pajiște, care oferă o bază de expertiză pentru continuarea acțiunilor de protecție a fluturilor și a habitatelor acestora.

Vizitează site-ul eBMS, www.butterfly-monitoring.net/ro/romania-bms, pentru a afla mai multe informații despre monitorizarea fluturilor și despre modul în care poți transmite datele colectate. BMS România este coordonat de mai multe persoane, inclusiv *Craioveanu Cristina*, *Vizauer Tibor-Csaba*, *Muntean Iulia*, *Sidor Andreia* și *Virginia Cîrstoiu*. Dacă dorești să participi la monitorizarea fluturilor din România, te poți adresa la: romania.bms@gmail.com Urmărește-ne pe pagina de Facebook, **Romania Butterfly Monitoring** pentru a fi la curent cu ultimele noutăți.

Acest ghid a fost finanțat prin proiectul SPRING, în baza unui contract de prestări servicii cu DG-Environment (Comisia Europeană).

Autori: Prof. László Rákossy, Cristina Craioveanu, Iulia Muntean (Babeș-Bolyai University), Csaba Vizauer, and Cristina G. Sevilleja (Vlinderstichting, BCE & eBMS).

Fotografii: Laszlo Rakosy, Csaba Vizauer; Luka Šturm, dr. Rudi Verovnik, Barbara Zakšek, Primož Glogovčan in Nika Kogovšek; Paolo Mazzei, Marco Bonifacino, Raniero Panfili and Daniel Morel (www.leps.it); Saba Gonzalez, Izabella Dziekanska, Marcin Sielezniew, Albert Vliegthart, Bert van Rijsewijk, Kars Veling, and Chris van Swaay.

Design grafic: Cristina G. Sevilleja

eBMS - Schema Europeană de Monitorizare a Fluturilor
SPRING - Strengthening Pollinator Recovery through
Indicators and monitoring

Statutul de conservare în România (Lista Roșie):

 vulnerabil amenințat Extinct

Specii protejate de: România Europa

Perioada de zbor: lunile în care fluturii pot fi observați.

I F M A M J J A S O N D

Dimensiunea fluturului:

 mic mediu mare

Sex:

♀ Femelă ♂ Mascul

Simboluri:

→ Caractere speciale pentru identificarea speciei

Noiembrie 2025

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABES-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABES-BOLYAI UNIVERSITAT
BABES-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Tipărit de

LIFE21-NAT-SK-LIFE Metamorphosis